

ONDERZOEK RECHTSZAKEN GEMEENTE TILBURG

ONDERZOEKSPPLAN

AANLEIDING EN DOEL ONDERZOEK

Uit gesprekken met de fracties over mogelijke onderzoeksonderwerpen voor 2024/2025 kwam naar voren dat de gemeenteraad meent dat er de afgelopen jaren steeds meer rechtszaken worden gevoerd tegen en/of door de gemeente, waarbij de gemeenteraad vermoedt dat de gemeente relatief veel rechtszaken verliest.

De Rekenkamer Tilburg (RKT) gaat onderzoeken welke rechtszaken de gemeente Tilburg de afgelopen jaren¹ heeft gevoerd, wat de aanleiding (op onderwerpniveau), de doorlooptijd en de uitkomst van deze rechtszaken is en wat daar mogelijk anderszins van geleerd kan worden.

CENTRALE VRAAGSTELLING

De volgende [centrale vraagstelling](#) is geformuleerd:

Welke rechtszaken heeft de gemeente Tilburg de afgelopen jaren gevoerd, wat was de aanleiding, de doorlooptijd en de uitkomst van deze rechtszaken en welke leerpunten kunnen hier mogelijk anderszins uit afgeleid worden?

Om deze hoofdvraag te beantwoorden, zijn de volgende [deelvragen](#) geformuleerd:

1. Rechtszaken

- In welke geschillen, waar de gemeente Tilburg partij in was, zijn er in de afgelopen jaren definitieve rechterlijke uitspraken (beroep/hoger beroep) gedaan?

2. Aanleiding en uitkomst

- Wat was de aanleiding (op onderwerpniveau), de doorlooptijd en de uitkomst van deze rechtszaken?
- Zijn er hierin trends of tendensen waarneembaar?

3. Resultaten en effectiviteit

- In welke van deze rechtszaken is het initiële besluit door de gemeente in stand gebleven?
- Zijn er hierin trends of tendensen waarneembaar?

4. Leerpunten

- Welke leerpunten kunnen mogelijk anderszins worden afgeleid uit de beantwoording van de onder 1, 2 en 3 geformuleerde deelvragen?

5. Positie en rol van de gemeenteraad

- Hoe is de gemeenteraad betrokken geweest bij deze rechtszaken?
- Zijn de instrumenten die de gemeenteraad heeft om (desgewenst) sturing en controle uit te oefenen voldoende en effectief ingezet door de gemeenteraad?

¹ Het gaat om rechtelijke uitspraken (beroep/hoger beroep) in de jaren 2022, 2023, 2024.

TOELICHTING VRAAGSTELLING

Onder rechtszaken verstaan we alle rechtelijke procedures waarbij de gemeente formeel partij is en, waar na beroep of hoger beroep, een definitieve (openbare) uitspraak is gedaan door een rechterlijke instantie.

We onderscheiden twee categorieën rechtelijke procedures in dit onderzoek:

1. Publiekrechtelijke/bestuursrechtelijke procedures: Heeft betrekking tot de verhouding tussen overheid en inwoners of bedrijven. Dit zijn rechtszaken waarbij inwoners of bedrijven het niet eens zijn met een besluit van de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan een besluit over een uitkering, een subsidie, een verblijfsvergunning, een omgevingsvergunning of een raadsbesluit.
2. Privaatrechtelijke/civielrechtelijke procedures: Heeft betrekking op de verhouding tussen inwoners onderling, tussen inwoners en bedrijven of tussen inwoners en een rechtspersoon. In dit onderzoek gaat het om rechtszaken tussen inwoners en de gemeente als rechtspersoon, die gebaseerd zijn op het privaatrecht. Denk bijvoorbeeld aan overeenkomsten en contracten die de gemeente sluit. Het initiatief tot handhaving van het recht ligt bij de partijen zelf. Dit betekent dat het aan de benadeelde partij is om een rechtszaak aan te spannen en de rechter te vragen om een beslissing te nemen.

Ter afbakening van dit onderzoek worden geen (informele of formele) bezwaarprocedures, ingetrokken (hoger) beroepsprocedures of niet-ontvankelijke (hoger) beroepsprocedures onderzocht. Ook worden strafrechtelijke procedures en aansprakelijkheidsstellingen buiten beschouwing gelaten.

ONDERZOEKSMETHODE

Het onderzoek combineert kwantitatieve en kwalitatieve methoden:

- Documentenanalyse: Bestuderen van stukken die betrekking hebben op rechtszaken die de gemeente Tilburg in de afgelopen periode heeft gevoerd².
- Interviews: Gesprekken met beleidsmedewerkers, leidinggevenden, collegeleden en gemeenteraadsleden.

VERWACHTE OPBRENGST

Het onderzoek levert een op feiten gebaseerd beeld op van welke rechtszaken de gemeente Tilburg de afgelopen jaren heeft gevoerd, wat de aanleiding (op onderwerpniveau), doorlooptijd en uitkomst van deze rechtszaken is, of daar trends of tendensen in waarneembaar zijn en of daar mogelijkwijs leerpunten uit af te leiden zijn.

De RKT formuleert afhankelijk van de bevindingen en conclusies uit het onderzoek mogelijke aanbevelingen om het functioneren van de gemeente Tilburg verder te versterken.

PLANNING EN PUBLICATIE

Naar verwachting is de planning als volgt:

² Het gaat om rechtelijke uitspraken (beroep/hoger beroep) in de jaren 2022, 2023, 2024.

- Voorbereidingsfase: Juli 2025
- Dataverzameling: augustus – oktober 2025
- Analyse en rapportage: augustus - december 2025
- Publicatie en presentatie bevindingen: Q1 2026